SMERNICE

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2009/66/ES

z 13. júla 2009

o riadiacich zariadeniach kolesových poľnohospodárskych alebo lesných traktorov

(kodifikované znenie)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru [1],

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy [2],

keďže:

(1) Smernica Rady 75/321/EHS z 20. mája 1975 o aproximácii právnych predpisov členských krajín týkajúcich sa riadiacich zariadení kolesových poľnohospodárskych alebo lesných traktorov [3] bola viackrát podstatným spôsobom zmenená a doplnená [4]. V záujme jasnosti a prehľadnosti by sa mala táto smernica kodifikovať.

(2) Smernica 75/321/EHS je jednou zo samostatných smerníc typového schvaľovania ES stanoveného smernicou Rady 74/150/EHS zo 4. marca 1974 o aproximácii právnych predpisov členských štátov o typovom schválení kolesových poľnohospodárskych alebo lesných traktorov, ktorá bola nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/37/ES z 26. mája 2003 o typovom schvaľovaní poľnohospodárskych a lesných traktorov, ich prípojných vozidiel a ťahaných vymeniteľných strojov spolu s ich systémami, komponentmi a samostatnými technickými jednotkami [5], a stanovujú technické požiadavky na dizajn a konštrukciu kolesových poľnohospodárskych a lesných traktorov, čo sa týka ich riadiacich zariadení. Tieto technické požiadavky súvisia s aproximáciou právnych predpisov členských štátov, aby sa umožnilo uplatňovanie systému typového schvaľovania ES, ktoré bolo stanovené smernicou 2003/37/ES, na každý typ traktora. Následne sa ustanovenia stanovené smernicou 2003/37/ES o poľnohospodárskych lesných traktoroch, ich prípojných vozidlách a ťahaných vymeniteľných strojoch spolu s ich systémami, komponentmi a samostatnými technickými jednotkami uplatňujú na túto smernicu.

(3) Táto smernica by sa nemala dotýkať povinností členských štátov týkajúcich sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie smerníc, ktoré sú uvedené v prílohe II časti B,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

1. „Poľnohospodársky alebo lesný traktor“ je každé motorové vozidlo vybavené kolesami alebo pásmi, ktoré má aspoň dve nápravy, ktorého hlavnou funkciou je ťažná sila a ktoré je špeciálne navrhnuté na ťahanie, tlačenie, nesenie alebo pohon určitých nástrojov, strojov alebo prívesov určených na použitie v poľnohospodárstve alebo lesníctve. Môže byť vybavené na prepravu nákladu a cestujúcich.

2. Táto smernica sa vzťahuje iba na traktory definované v odseku 1, ktoré sú vybavené pneumatikami a ich maximálna konštrukčná rýchlosť je 6 až 40 km/h.

Článok 2

1. Členské štáty nemôžu odmietnuť udeliť typové schválenie ES, odmietnuť vydať doklad podľa článku 2 písm. u) smernice 2003/37/ES ani odmietnuť udeliť vnútroštátne typové schválenie typu traktora z dôvodov týkajúcich sa riadiaceho zariadenia, ak toto zariadenie spĺňa požiadavky stanovené v prílohe I.

2. Členské štáty nemôžu vydať doklad podľa článku 2 písm. u) smernice 2003/37/ES, pokiaľ ide o typ traktora, ktorý nespĺňa požiadavky tejto smernice.

---

[1] Ú. v. EÚ C 161, 13.7.2007, s. 38.
[2] Stanovisko Európskeho parlamentu z 19. júna 2007 (Ú. v. EÚ C 146 E, 12.6.2008, s. 73) a rozhodnutie Rady z 22. júna 2009.
[3] Ú. v. ES L 147, 9.6.1975, s. 24.
[4] Pozri prílohu II časť A.
[5] Ú. v. EÚ L 171, 9.7.2003, s. 1.

Členské štáty môžu odmietnuť udeliť vnútroštátne typové schválenie, pokiaľ ide o typ traktora, ktorý nespĺňa požiadavky tejto smernice.

Článok 3

Členský štát nemôže odmietnuť registráciu ani zakázať predaj, uvedenie do prevádzky alebo používanie traktorov z dôvodov týkajúcich sa riadiaceho zariadenia, ak toto zariadenie spĺňa požiadavky stanovené v prílohe I.

Článok 4

Zmeny a doplnenia potrebné na prispôsobenie požiadaviek prílohy I technickému pokroku sa prijmú v súlade s postupom uvedeným v článku 20 ods. 3 smernice 2003/37/ES.

Článok 5

Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 6

Smernica 75/321/EHS zmenená a doplnená smernicami uvedenými v prílohe II časti A sa zrušuje bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie smerníc, ktoré sú uvedené v prílohe II časti B.

Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe III.

Článok 7

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2010.

Článok 8

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli 13. júla 2009

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*
H.-G. PÖTTERING	E. ERLANDSSON

PRÍLOHA I

1. VYMEDZENIE POJMOV

1.1. **Riadiace zariadenie**

Pojem „riadiace zariadenie“ predstavuje celé zariadenie, ktorého účelom je meniť smer pohybu traktora.

Riadiace zariadenie môže obsahovať:

— ovládanie riadenia,

— mechanizmus riadenia,

— riadené kolesá,

— tam, kde je to praktické, špeciálne zariadenie vytvárajúce prídavnú alebo nezávislú energiu.

1.1.1. *Ovládanie riadenia*

Pojem „ovládanie riadenia“ predstavuje tú časť, ktorú priamo ovláda vodič pri riadení traktora.

1.1.2. *Mechanizmus riadenia*

Pojem „mechanizmus riadenia“ predstavuje všetky prvky medzi ovládaním riadenia a riadenými kolesami s výnimkou špeciálneho zariadenia definovaného v bode 1.1.4. Mechanizmus riadenia môže byť mechanický, hydraulický, pneumatický, elektrický alebo môže byť kombináciou týchto druhov.

1.1.3. *Riadené kolesá*

Pojem „riadené kolesá“ predstavuje:

— kolesá, pri ktorých nastavenie osí možno priamo alebo nepriamo meniť vzhľadom na os traktora s cieľom dosiahnuť zmenu v smere pohybu traktora,

— všetky kolesá kĺbových traktorov,

— kolesá na tej istej náprave, ktorých rýchlosť možno meniť s cieľom dosiahnuť zmenu v smere pohybu traktora,

Samostatne vedené vychyľovacie kolesá nie sú riadené kolesá.

1.1.4. *Špeciálne zariadenie*

Pojem „špeciálne zariadenie“ predstavuje tú časť riadenia, ktorou sa vytvára prídavná alebo nezávislá sila. Prídavnú alebo nezávislú silu možno vytvárať ľubovoľným mechanickým, hydraulickým, pneumatickým alebo elektrickým systémom alebo ľubovoľnou kombináciou týchto systémov (napríklad olejovým čerpadlom, kompresorom, batériou atď.).

1.2. **Rôzne typy riadiacich zariadení**

1.2.1. V závislosti od zdroja energie, ktorá je potrebná na vychyľovanie riadených kolies, sú určené nasledujúce typy riadiacich zariadení:

1.2.1.1. *Ručné riadenie,* v ktorom sa sila potrebná na riadenie vytvára iba silou svalov vodiča;

1.2.1.2. *Riadenie s posilňovačom,* v ktorom sa sila potrebná na riadenie vytvára tak silou svalov vodiča, ako aj v špeciálnom zariadení spomínanom v bode 1.1.4.

Riadiace zariadenie, v ktorom sa sila potrebná na riadenie vytvára za normálnych podmienok iba v špeciálnom zariadení definovanom v bode 1.1.4, ale ktoré v prípade poruchy špeciálneho zariadenia umožňuje, aby sa na riadenie využila sila svalov vodiča, sa považuje za „riadenie s posilňovačom“;

1.2.1.3. *Strojové riadenie,* v ktorom sa sila potrebná na riadenie vytvára iba v špeciálnom zariadení spomínanom v bode 1.1.4.

1.3. **Námaha vynaložená na riadenie**

Pojem „námaha vynaložená na riadenie“ predstavuje silu, ktorou vodič pri riadení traktora pôsobí na ovládanie riadenia.

2. POŽIADAVKY NA KONŠTRUKCIU, VYBAVENIE A KONTROLY

2.1. **Všeobecné požiadavky**

2.1.1. Riadenie musí zabezpečovať ľahké a bezpečné ovládanie traktora a musí vyhovovať podrobným požiadavkám uvedeným v bode 2.2.

2.2. **Podrobné požiadavky**

2.2.1. *Ovládanie riadenia*

2.2.1.1. Ovládanie riadenia sa musí dať ľahko používať a uchopiť. Musí byť skonštruované takým spôsobom, aby umožňovalo postupné vychyľovanie. Smer pohybu ovládania riadenia musí zodpovedať žiadanej zmene smeru traktora.

2.2.1.2. Námaha vynaložená na riadenie, ktorá sa vyžaduje na dosiahnutie kruhu otáčania s polomerom 12 m, počnúc z priameho smeru vpred, nesmie prekročiť 25 daN. Ak v prípade riadenia s posilňovačom, ktorý nie je spojený s iným zariadením, zlyhá pomocný zdroj energie, požadovaná námaha vynaložená na riadenie nesmie prekročiť 60 daN.

2.2.1.3. Kvôli kontrole plnenia požiadavky uvedenej v bode 2.2.1.2 traktor opíše špirálový pohyb pri rýchlosti 10 kilometrov za hodinu, počnúc z priameho smeru vpred, na suchom, plochom povrchu vozovky, ktorý poskytuje dobrú priľnavosť pneumatík. Zaznamená sa námaha vynaložená na ovládanie riadenia do okamihu, keď sa riadenie dostane do polohy zodpovedajúcej začiatku pohybu traktora po kruhu otáčania s polomerom 12 m. Dĺžka trvania tohto manévru (časový interval od okamihu, v ktorom sa prvý raz pohlo ovládaním riadenia, do okamihu, keď ovládanie riadenia dosiahne polohu, v ktorej sa robia merania) nesmie prekročiť päť sekúnd v normálnych prípadoch a osem sekúnd v prípade poruchy špeciálneho zariadenia. Jeden manéver sa musí urobiť doľava a jeden doprava.

Na účely skúšky musí byť traktor naložený až po jeho technicky povolenú maximálnu hmotnosť; tlaky v pneumatikách a rozloženie hmotnosti na nápravy musia vyhovovať pokynom výrobcu.

2.2.2. *Mechanizmus riadenia*

2.2.2.1. Riadenie nemusí obsahovať ani elektrický, ani plne pneumatický mechanizmus riadenia.

2.2.2.2. Mechanizmus riadenia musí byť skonštruovaný tak, aby plnil akékoľvek prevádzkové požiadavky. Musí byť ľahko prístupný pre potreby údržby a kontroly.

2.2.2.3. V prípade mechanizmu riadenia, ktorý nie je plne hydraulický, musí byť možné riadiť traktor aj v prípade poruchy hydraulických alebo pneumatických prvkov mechanizmu riadenia.

2.2.2.4. Mechanizmus riadenia, ktorý sa ovláda len hydraulicky a má špeciálne zariadenie definované v bode 1.1.4, musí plniť nasledujúce požiadavky:

2.2.2.4.1. Celý okruh alebo jeho časť musia byť chránené proti nadmernému tlaku jedným alebo viacerými obmedzovačmi tlaku;

2.2.2.4.2. Obmedzovače tlaku musia byť nastavené tak, aby nebol prekročený tlak T rovnajúci sa maximálnemu pracovnému tlaku, ktorý uvádza výrobca;

2.2.2.4.3. Charakteristiky a rozmery potrubí musia byť také, aby rúrky odolali štvornásobku tlaku T (povolenému obmedzovačmi tlaku), a musia byť chránené na miestach a usporiadané tak, aby sa nebezpečenstvo poškodenia nárazom alebo rušivým zásahom zmenšilo na minimum a aby bolo možné považovať nebezpečenstvo poškodenia trením za zanedbateľné.

2.2.3. *Riadené kolesá*

2.2.3.1. Všetky kolesá môžu byť riadené.

2.2.4. *Špeciálne zariadenie*

2.2.4.1. Špeciálne zariadenie definované v bode 1.1.4, používané v typoch riadenia spomínaných v bodoch 1.2.1.2 a 1.2.1.3, je prijateľné za nasledujúcich okolností:

2.2.4.1.1. Ak je traktor vybavený, musí byť možné riadiť ho aj v prípade poruchy riadením s posilňovačom podľa definície v bode 1.2.1.2 špeciálneho zariadenia, ako sa už uviedlo v bode 2.2.1.2. Ak riadenie s posilňovačom nemá vlastný zdroj energie, musí byť vybavené zásobníkom energie. Tento zásobník energie možno nahradiť autonómnym zariadením zabezpečujúcim dodávku energie riadeniu, ktoré má prednosť pred inými systémami, ktoré sú pripojené k spoločnému zdroju energie. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia smernice Rady 76/432/EHS zo 6. apríla 1976 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa brzdových zariadení kolesových poľnohospodárskych alebo lesných traktorov [1] týkajúce sa bŕzd, ak je medzi hydraulickým mechanizmom riadenia a hydraulickým brzdovým systémom hydraulická väzba a ak sa oba systémy napájajú z toho istého zdroja energie, nesmie v prípade zlyhania oboch systémov sila potrebná na uvedenie mechanizmu riadenia do činnosti presiahnuť 40 daN. Ak je zdrojom energie stlačený vzduch, zásobník vzduchu musí byť chránený spätným ventilom.

Tam, kde energiu na riadenie za normálnych okolností dodáva iba špeciálne zariadenie definované v bode 1.1.4, musí byť riadenie s prídavnou energiou vybavené takým zariadením, ktoré v prípade, že pri poruche špeciálneho zariadenia prekročí námaha vynaložená na riadenie 25 daN, musí vydať viditeľným alebo zvukovým signálom výstrahu o vzniku takejto poruchy.

2.2.4.1.2. Ak je traktor vybavený servoriadením definovaným v bode 1.2.1.3 a ak má toto zariadenie len hydraulický prevod, musí byť v prípade, že toto osobitné zariadenie alebo motor zlyhajú, možné vykonať s pomocou osobitného prídavného zariadenia dva manévre určené v bode 2.2.1.3. Tým špeciálnym prídavným zariadením môže byť zásobník stlačeného vzduchu alebo plynu. Olejové čerpadlo alebo kompresor možno použiť ako špeciálne prídavné zariadenie, ak sa toto zariadenie poháňa otáčaním kolies traktora a ak ho nemožno odpojiť od kolies. V prípade poruchy špeciálneho zariadenia musí byť vizuálnym alebo zvukovým signálom daná výstraha o vzniku takejto poruchy;

2.2.4.1.2.1. Ak je špeciálne zariadenie pneumatické, musí byť vybavené zásobníkom stlačeného vzduchu chráneným spätným ventilom. Objem zásobníka stlačeného vzduchu sa musí vypočítať tak, aby bolo možné urobiť prinajmenšom sedem úplných otáčok (od jedného uzavretia po druhé uzavretie), kým tlak v zásobníku klesne na polovicu hodnoty pracovného tlaku; skúška sa musí vykonať tak, že riadené kolesá sú bez kontaktu so zemou.

[1] Ú. v. ES L 122, 8.5.1976, s. 1.

PRÍLOHA II

ČASŤ A

Zrušená smernica v znení neskorších zmien a doplnení

(v zmysle článku 6)

Smernica Rady 75/321/EHS (Ú. v. ES L 147, 9.6.1975, s. 24).	
Smernica Rady 82/890/EHS (Ú. v. ES L 378, 31.12.1982, s. 45).	Iba pokiaľ ide o odkazy na smernicu 75/321/EHS v článku 1 ods. 1.
Smernica Komisie 88/411/EHS (Ú. v. ES L 200, 26.7.1988, s. 30).	
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/54/ES (Ú. v. ES L 277, 10.10.1997, s. 24).	Iba pokiaľ ide o odkazy na smernicu 75/321/EHS v prvej zarážke článku 1.
Smernica Komisie 98/39/ES (Ú. v. ES L 170, 16.6.1998, s. 15).	

ČASŤ B

Lehoty na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie

(v zmysle článku 6)

Smernica	Lehota na transpozíciu	Dátum uplatňovania
75/321/EHS	22. november 1976	—
82/890/EHS	22. jún 1984	—
88/411/EHS	30. september 1988 ([1])	—
97/54/ES	22. september 1998	23. september 1998
98/39/ES	30. apríl 1999 ([2])	—

([1]) Podľa článku 2 smernice 88/411/EHS:
„1. Od 1. októbra 1988 členské štáty nesmú:
— odmietnuť, pokiaľ ide o typ traktora, udeliť typové schválenie EHS, odmietnuť vydať dokument podľa poslednej zarážky článku 10 ods. 1 smernice 74/150/EHS alebo odmietnuť udeliť vnútroštátne typové schválenie, alebo
— zakázať uvedenie traktorov do prevádzky,
ak mechanizmus riadenia toho typu traktora alebo traktorov je v súlade s ustanoveniami tejto smernice.
2. Od 1. októbra 1989 členské štáty
— nevydajú dokument podľa poslednej zarážky článku 10 ods. 1 smernice 74/150/EHS pre typ traktora, ktorého mechanizmus riadenia nie je v súlade s ustanoveniami tejto smernice,
— môžu odmietnuť udeliť vnútroštátne typové schválenie pre typ traktora, ktorého mechanizmus nie je v súlade s ustanoveniami tejto smernice.“

([2]) Podľa článku 2 smernice 98/39/ES:
„1. Od 1. mája 1999 členské štáty nesmú:
— odmietnuť pre typ traktora udeliť typové schválenie ES, odmietnuť vydať doklad podľa tretej zarážky článku 10 ods. 1 smernice Rady 74/150/EHS alebo odmietnuť udeliť vnútroštátne typové schválenie, alebo
— zakázať uvedenie traktorov do prevádzky,
ak tieto traktory plnia požiadavky smernice 75/321/EHS v znení tejto smernice
2. Od 1. októbra 1999 členské štáty
— nesmú vydať dokument podľa tretej zarážky článku 10 ods. 1 smernice 74/150/EHS pre akýkoľvek typ traktora, ktorý neplní požiadavky smernice 75/321/EHS v znení tejto smernice,
— môžu odmietnuť udeliť vnútroštátne typové schválenie pre typ traktora, ktorý neplní požiadavky smernice 75/321/EHS v znení tejto smernice.“

PRÍLOHA III

Tabuľka zhody

Smernica 75/321/EHS	Smernica 98/39/ES	Táto smernica
článok 1		článok 1
	článok 2	článok 2
články 3 a 4		články 3 a 4
článok 5 ods. 1		—
článok 5 ods. 2		článok 5
—		článok 6
—		článok 7
článok 6		článok 8
príloha		príloha I
—		príloha II
—		príloha III